

A hand holding a pen is visible in the upper left, with a ring on the ring finger. Below it is a white cup of coffee with a latte art design on a saucer. The background is a blurred office setting. A black rectangular box on the right contains the title text. Blue triangles are located at the top and bottom center of the page.

TÖÖ- JA PUHKEAEG

Lisainfo
www.sm.ee

Tööleping on sõlmitud hetkest, mil töötaja ja tööandja lepivad kokku töösuhte olulistes tingimustes. Enne kui tööle asud, lepi tööandjaga kokku, milline on Sinu tööaeg. Kui töö ettevõttes toimub tööajakava alusel, ära unusta täpsustada ja vajadusel kokku leppida tööaja korralduse reeglites. Veendu, et olulised tööaja tingimused on kirjas töölepingus.

TÖÖAJA KESTUS

- Täistööaeg on 40 tundi nädalas ehk 8 tundi päevas.
- Tööandja ja töötaja võivad kokku leppida osalises tööajas ehk lühemas tööajas kui täistööaeg. Näiteks töötab töötaja 20 tundi nädalas.

PUHKEAEG

IGAPÄEVANE PUHKEAEG

- Töötaja peab puhkama vähemalt 11 tundi järjest 24 tunni kohta. Töövahetuse pikkus kokku koos ületunnitööga ei tohi seega ületada 13 tundi.

Erandid igapäevasest puhkeajast

- Igapäevase puhkeaja piirangut ei kohaldata tervishoiu- ja hoolekandetöötajatele.

- Igapäevase puhkeaja piirangust saab teha erandeid kollektiivlepinguga näiteks tegevuste puhul, kus töötaja töö- ja elukoht asuvad üksteisest kaugel või mis nõuavad teenuse/tootmise pidevat jätkumist, samuti gaasi, vee ja elektrienergia tootmisel, turva- ja järelevalvetöötajate, sadama- ja lennuväljatöötajate ning reisijateveoga seotud töötajate puhul jne.
- Juhul kui töötaja töötab 24-tunnise ajavahemiku jooksul rohkem kui 13 tundi, tuleb talle pärast töötamist anda täiendavat puhkeaga võrdeliselt 13 töötundi ületanud tundide arvuga. Näiteks kui töötaja töövahetuse pikkus oli 16 tundi, peab ta sellele järgnevalt saama puhkeaga 14 tundi (11 tundi igapäevane puhkeaeg + 13 tundi ületavad tunnid ehk 3 tundi).

IGANÄDALANE PUHKEAEG

- Töötaja peab nädalas puhkama vähemalt 48 tundi järjest.
- Summeeritud töötaja arvestuse korral peab töötaja nädalas saama puhata vähemalt 36 tundi järjest.

TÖÖPÄEVASISENE VAHEAEG

- Töötaja peab tööpäeva sees saama puhkepause. Pärast 6-tunnist töötamist on töötajal õigus puhata vähemalt 30 minutit.
- Tööpäevasiseid vaheaegu ei arvestata tööaja hulka.
- Tööpäevasise vaheaja võib lugeda tööajaks, kui töö iseloomu tõttu ei ole võimalik vaheaega anda. Sellisel juhul peab töötajal olema võimalus puhata ja einestada tööajal.

TÖÖAJA LÜHENDAMINE ENNE RAHVUSPÜHA JA RIIGIPÜHI

- Uusaastale, Eesti Vabariigi aastapäevale, võidupühale ja jõululaupäevale eelnev tööpäev on lühendatud kolme tunni võrra.
- Tööandja peab lühendama nimetatud rahvuspühale või riigipühadele vahetult eelnevat tööpäeva.

ÜLETUNNITÖÖ

Ületunnitöö on töötamine üle kokkulepitud tööaja.

MIDA ARVESTADA ÜLETUNNITÖÖ TEGEMISEL?

- Ületunnitöö tegemises peavad pooled kokku leppima.
- Alaealine töötaja ei tohi teha ületunnitööd, kuna see võib olla kahjulik tema tervisele ja arengule.
- Tööandja saab töötajalt ületunnitöö tegemist nõuda erandjuhtudel, st siis, kui ületunnitöö tegemine on vajalik ettenägematutel asjaoludel. Näiteks kahju ärahoidmiseks või kui vahetustega töö ei ilmu töötaja tööle õigel ajal ja töö tegemine ei tohi katkeda.
- Tööandja ei saa ületunnitöö tegemist nõuda rasedalt ning töötajalt, kellel on õigus saada rasedus- ja sünnituspuhkust.
- Summeeritud tööaja arvestuse korral selgub ületunnitöö arvestusperioodi lõpus.
- Ületunnitöö hüvitatakse vaba aja andmisega. Vaba aega antakse ületunnitööga võrdses ulatuses. Töötaja ja tööandja võivad kokku leppida, et ületunnitöö hüvitatakse rahas 1,5-kordse töötasuga.

KOKKULEPE TÄIENDAVAL ÜLETUNNITÖÖS

- Töötaja ja tööandja võivad kokku leppida täiendavas ületunnitöö tegemises. Täiendav

ületunnitöö on töötamine keskmiselt üle 48 tunni nädalas.

- Täiendava ületunnitöö tegemine ei tohi olla kahjulik töötaja tervisele.
- Töötaja võib kokkuleppe igal ajal põhjust omamata üles öelda, teatades tööandjale sellest kaks nädalat ette.
- Töötaja võib keelduda täiendava ületunnitöö tegemisest, kui see on kahjulik tema tervisele, tööandja ei täida tööohutuse ja –tervishoiunõudeid või ei järgi tööaja piiranguid.
- Tööinspektoril on õigus täiendava ületunnitöö tegemist keelata või seda piirata.

TÖÖAJA PIIRANG

- Töötaja ei tohi töötada nädalas keskmiselt rohkem kui 48 tundi arvestusperioodiga kuni:
 - 4 kuud või
 - 12 kuud kollektiivlepinguga tervishoiu-, hoolekande-, põllumajandus- ja turismitöötajatel.
- Täiendava ületunnitöö tegemisel ei tohi töötaja nädalas keskmiselt töötada rohkem kui 52 tundi 4-kuulise arvestusperioodi jooksul.

TÖÖAJA ARVESTUS

- Tööaja arvestust peab tööandja.
- Tööandja saab tööaega summeerida, st töötunnid võivad mingis ajaühikus ehk arvestusperioodis (näiteks kuus) jaotuda erinevalt. Summeeritud tööaja arvestust kasutatakse eelkõige töötamisel tööajakava ehk graafiku alusel, mille puhul töötaja tööaja jaotus arvestusperioodis ei ole ühtlane ehk töötaja võib töötada ühes nädalas rohkem tunde ja/või päevi kui teises. Summeeritud tööaja arvestuse korral arvestatakse tööaega arvestusperioodi lõpul.
- Summeeritud tööajas kokkuleppimisel peab tööandja andma töötajale teada tööajakava teatavaks tegemise tingimused. Näiteks peab töötaja teadma, millal ta järgmise kuu tööajakava teada saab ja kui pikk on tööaja arvestusperiood.

TÖÖ- JA PUHKEAJA KOHTA VAJALIK ÕIGUSAKT

www.riigiteataja.ee:

- töölepingu seadus.

Täiendav info:

Sotsiaalministeerium

Gonsiori 29, 15027 Tallinn

e-post: info@sm.ee, tel: 626 9301

www.sm.ee

Tööinspeksioon

Gonsiori 29, 15027 Tallinn

e-post: ti@ti.ee, tel: 626 9400

Juristi infotelefon 640 6000 E-R 10-15

www.ti.ee

